

МАТЕРІАЛИ
ДВАДЦЯТЬ ТРЕТЬОЇ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

АКТУАЛЬНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ
В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

Одеса
17 травня 2024 року

Україна Польща Литва Румунія
Чехія Швейцарія Еквадор

Ukraine Poland Lithuania Romania Czech
Switzerland Ecuador

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Одеська політехніка»
Навчально-науковий інститут гуманітарних наук
Кафедра психології та соціальної роботи

Співорганізатори:

Гуманітарно-економічна академія в Лодзі (Польща)
Литовський університет наук про здоров'я (Литва)
Університет Сучави (Румунія)
Західно-чеський університет (Чехія)
Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України
Головне управління праці та соціального захисту населення
Одеської обласної державної адміністрації
Громадська організація «Асоціація професійних Консультантів і
Супервізорів»

**МАТЕРІАЛИ
ДВАДЦЯТЬ ТРЕТЬОЇ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ
СФЕРІ»**

17 ТРАВНЯ 2024 РОКУ

Одеса
2024

УДК 316.472+159.923](058)
А43

Редакційна колегія:

Головний редактор: Корнешук В. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка»

Члени редакційної колегії:

Алмонайтене Юона Сильвія, доктор соціальних наук, доцент кафедри психології здоров'я Литовського університету наук про здоров'я (Каунас, Литва)

Ширвінскене Гедре, доктор соціальних наук, доцент, завідувач кафедри психології здоров'я Литовського університету наук про здоров'я (Каунас, Литва)

Климанська Л. Д., доктор політичних наук, професор кафедри соціології та соціальної роботи Національного університету «Львівська політехніка»

Колот С. О., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка»

Пивоварчик І. М., кандидат психологічних наук, доцент, супервізор, психолог Приватного закладу «Одеський ліцей «ВЄДА»»

Пупцев А. Є., кандидат педагогічних наук, доцент, професор Департаменту гуманітарних наук і мистецтв Європейського гуманітарного університету (Вільнюс, Литва)

Романовська Л. І., доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки Хмельницького національного університету

Тодорцева Ю. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка»

Федірчик Т. Д., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Рецензенти:

Кравченко О. О., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Кононенко О. І., доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної психології Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова

А43 Актуальні дослідження в соціальній сфері : матеріали двадцять третьої міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 17 травня 2024 р.) / гол. ред. В. В. Корнешук. – Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2024. – 206 с.

У збірнику опубліковані матеріали українських та зарубіжних авторів, які висвітлюють проблеми психології, соціальної роботи, кадрового менеджменту та професійної підготовки фахівців.

УДК 316.472+159.923](058)

© Національний університет «Одеська політехніка»,
кафедра психології та соціальної роботи, 2024 р.

1
2

3

4

5

6

7

ОБЛЕМНЕ ПОЛЕ СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Поспелова І. Д. (<i>Одеса, Україна – Вільнюс, Литва</i>)	17
Дитячі травми у сучасній кризовій психології	
Карпич І. А., Лазоренко Т. М., Плетос Г. Р. (<i>Одеса, Україна</i>)	19
Дослідження проявів алекситимії у волонтерів, які працюють на окупованих територіях	
Будаєва О. Д., Денисенко А. О. (<i>Одеса, Україна</i>)	22
Психологічні чинники виникнення депресії у представників юнацького віку в умовах війни	
Ткаченко С. В., Степаніщева М. О. (<i>Одеса, Україна</i>)	24
Посттравматичний стресовий розлад у жінок	
Ватан Ю. П., Решетник Л. В. (<i>Одеса, Україна</i>)	26
Життєвий вибір у юнацькому віці	
Гузенко В. А., Коврижко Д. К. (<i>Одеса, Україна</i>)	28
Текстові рольові ігри та дезадаптивна мрійливість	
Костриця Л. Ю., Годорцева Ю. В. (<i>Одеса, Україна</i>)	29
Опис та впровадження методики експертної оцінки батьками психологічної стійкості молодших підлітків в умовах війни	
Жекул О. А., Денисенко А. О. (<i>Одеса, Україна</i>)	31
Специфіка формування психологічного здоров'я у молодших школярів	
Чебикін О. Я., Подгорна С. П. (<i>Одеса, Україна</i>)	33
Емоційне здоров'я осіб у постстресових ситуаціях	
Фурман А. А., Керцман О. О. (<i>Одеса, Україна</i>)	36
Психологічні засади формування стилю материнського ставлення до дитини з особливими потребами	
Пламеневська З. М. (<i>Одеса, Україна</i>)	39
Актуальні проблеми військовослужбовців	
Дуда К. В. (<i>Одеса, Україна</i>)	40
Взаємодія стратегій подолання стресу та акцентуацій характеру	
Бункіна М. О. (<i>Одеса, Україна</i>)	43
Аналіз рівня задоволеності життям українських біженців в Федеративній Республіці Німеччина	
Лисая О. О., Колот С. О., Христич А. Л.	44
(<i>Одеса, Україна – Женева, Швейцарія</i>)	
Волонтери і суспільство: загальні цінності	
Яцко В. І. (<i>Одеса, Україна</i>)	46
Психологічні чинники адаптації вимушених мігрантів до нового соціокультурного середовища	

Абаза К. А., Тодорцева Ю. В. (Одеса, Україна) Протидія газлайтінгу у сімейних стосунках	48
Томчук М. І., Білошицька Т. Ю. (Вінниця, Україна) Психологічний аналіз тривожності у молодшому шкільному віці	50
Бабініна С. С. (Одеса, Україна) Психоемоційні характеристики особистості з дитячою психологічною трамвою	52
Димарчук Д. В., Гузенко В. А. (Одеса, Україна) Вплив соціальних мереж на ментальне здоров'я молоді	54
Касумова С. Р., Гузенко В. А. (Одеса, Україна) Розлади сну в підлітковому віці	55
Кравченко Г. Д., Волошенко М. О. (Одеса, Україна) Поняття саморуйнування та схильності до саморуйнування	57
Сич С. О., Колот С. О. (Одеса, Україна) Дослідження професійного вигорання військовослужбовців	59
Аскерова В. Е., Волошенко М. О. (Одеса, Україна) Специфіка адаптації жінок до військової служби	61
Штрайхер О. А. (Львів, Україна) Актуалізація онлайн-волонтерства в Україні в час повномасштабного військового вторгнення росії	63
Бондар В. Р., Гратілова К. О. (Одеса, Україна) Особливості динаміки конфліктів	65
Салагор І. В. (Одеса, Україна) Структура юридичного конфлікту	67
Самко В. В. (Одеса, Україна) Вплив конфліктів на сексуальну динаміку в парі	69
Ананьїва Н. Ю., Северинюк Т. О. (Одеса, Україна) Психологічне благополуччя як чинник якості життя особистості у період воєнного стану	71
Балінова А. Є. (Вінниця, Україна) Теоретичний аналіз дослідження питання психологічної вітальності саморегуляції жінок	74
Ніколова В. С. (Одеса, Україна) Роль ціннісних орієнтацій у виборі психологічного фаху	76

2. КАДРОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ

Родрігес Рон А. (Кіто, Еквадор) Дослідження агентської моделі в державному управлінні: переваги, недоліки та наслідки	78
Руснак О. О., Семенкова А. М. (Одеса, Україна) Медіація як засіб вирішення конфліктів в організаціях	80

3. СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ТА ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

Лазарєва А. В. (<i>Одеса, Україна</i>)	83
Психологічне консультування громадян, які знаходяться в складних життєвих обставинах	
Лазоренко Т. М., Шевельова О. О. (<i>Одеса, Україна</i>)	85
Реабілітація процесу пам'яті у військових з ПТСР наслідками мінно-вибухової травми	
Лазоренко Т. М., Злобін Ю. Г. (<i>Одеса, Україна</i>)	87
Профілактика суїцидальних дій у військовослужбовців	
Ковальчук Т. О., Хозраткулова І. А. (<i>Одеса, Україна</i>)	90
Психосоціальна підтримка українських біженців під час війни	
Хозраткулова І. А., Дерменева О. О. (<i>Одеса, Україна</i>)	92
Well-being в процесі психологічної реабілітації	
Сеніч А. Л., Гузенко В. А. (<i>Одеса, Україна</i>)	94
Гештальт-терапія у роботі з тривожністю	
Соболь-Хоменко С. В. (<i>Одеса, Україна</i>)	96
Допомога в подоланні стресу дітям підліткового віку	
Соколова О. Ю. (<i>Одеса, Україна</i>)	98
Арттерапевтична робота з тривожними жінками під час воєнних дій в Україні	
Прокопчук Н. В. (<i>Одеса, Україна</i>)	100
Робота з дитячими страхами в гештальт-підході	
Мосаєв Ю. В. (<i>Запоріжжя, Україна</i>)	101
Особливості надання психосоціальної допомоги ветеранам та членам їх родин в рамках центрів ветеранського розвитку	
Гончарова Н. О., Харченко А. С. (<i>Полтава, Україна</i>)	103
Проблеми консультування психологічної травми внаслідок сімейного насильства	
Цуркан І. А. (<i>Одеса, Україна</i>)	105
Особливості соціальної допомоги вимушеним переселенцям з України під час війни (на прикладі європейських країн)	
Лисенко О. М., Суханова М. О. (<i>Одеса, Україна</i>)	107
Роль ігротерапії у психокорекції дітей	

4. СУЧАСНА ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Попов О. А. (<i>Чернівці, Україна</i>)	110
Литовський досвід здійснення соціальної роботи в сільській місцевості	
Бобровнік В. Л. (<i>Рівне, Україна</i>)	112
Соціальна робота з багатодітними сім'ями як пріоритетний напрямок соціальної допомоги	

- Кармалюк С. П., Кармалюк П. С.** 115
(Чернівці, Кам'янець-Подільський, Україна)
Використання цифрових технологій фахівцями соціальної роботи громади
- Кучумова Н. І.** (Чернівці, Україна) 119
Адресна соціальна допомога сім'ям у складних життєвих обставинах
- Кікоть І. О., Тодорцева Ю. В., Азаркіна О. В.** (Одеса, Україна) 121
Гейткіпінг як механізм усиновлення в умовах війни
- Данилюк К. В.** (Київ, Україна) 124
Проблеми забезпечення паліативною, хоспісною та реабілітаційною допомогою населення України в повоєнний період
- Дубич К. В.** (Київ, Україна) 126
Сучасні тенденції запровадження контрактування соціальних послуг для територіальних громад України
- Голубчиков М. В.** (Київ, Україна) 129
Соціальне партнерство сфери охорони здоров'я та системи соціального захисту з надання реабілітаційної допомоги населенню в межах госпітального округу
- Михальчук В. М.** (Київ, Україна) 131
Особливості взаємодії охорони здоров'я та системи соціального захисту в підтримці військовослужбовців та цивільного населення України
- Столярик О. Ю.** (Львів, Україна) 133
Проблема розвитку сімейно-орієнтованих соціально-реабілітаційних послуг для дітей з інвалідністю в умовах війни

5. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ПРАВА ЛЮДИНИ

- Кравченко О. О.** (Умань, Україна) 137
Робота з ветеранами в умовах закладу вищої освіти

6. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

- Гунчак О. Ю., Равлюк Т. А.** (Чернівці, Україна) 139
Професійне самовизначення старшокласників: поняття, фактори впливу
- Божок А. І.** (Рівне, Україна) 141
Вплив соціальних мереж на формування цінностей та ставлення до життя у молоді
- Камбур А. В.** (Чернівці, Україна) 143
Розширення життєвого простору особистості за допомогою ресоціалізації
- Татарчук А. В.** (Чернівці, Україна) 145
Вплив кризових ситуацій на освітні технології

Григоренко Н. Р., Волошенко М. О. <i>(Одеса, Україна)</i>	147
Соціально-просвітницький тренінг як метод підвищення психологічної готовності молоді до батьківства	
Черушева Г. Б., Пархоменко В. В. <i>(Київ, Україна)</i>	149
Актуальні проблеми гуманітаризації вищої освіти, як фактору формування світоглядної позиції студентів	
Конєва Т. М. <i>(Полтава, Україна)</i>	151
Соціалізація особистості за романом Е. Портер «Полліанна»	
Котломанітова Г. О. <i>(Полтава, Україна)</i>	156
Соціально-педагогічна профілактика вад харчової поведінки дітей та молоді	

7. ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Корнешук В. В. <i>(Одеса, Україна)</i>	159
Нормативні засади професійної підготовки майбутніх психологів до реабілітаційної діяльності	
Афанасієвська І. О. <i>(Херсон, Україна)</i>	163
Поняття зворотного зв'язку як важливого компоненту за онлайн-навчанням студентів морської галузі у процесі вивчення професійної англійської мови	
Бабій М. Ф. <i>(Луцьк, Україна)</i>	167
Значення професійних стимулів під час професійного навчання	
Ковальчук І. В. <i>(Чернівці, Україна)</i>	169
Практична підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з людьми похилого віку	
Кудрявцева О. А. <i>(Одеса, Україна)</i>	171
Сучасний погляд на розвиток критичного мислення здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти	
Шинкаренко В. М., Бабій О. М. <i>(Одеса, Україна)</i>	174
Перспективи імплементації дуальної освіти в освітній процес українських ЗВО	
Шинкаренко Л. В., Мартинюк І. В. <i>(Одеса, Україна)</i>	176
Запровадження дуальної освіти для фахівців з управління та адміністрування	
Шпак Е. Б. <i>(Вінниця, Україна)</i>	178
Професійне становлення студентської молоді в умовах вищого навчального закладу	
Гребінник Т. О. <i>(Дніпро, Україна)</i>	180
Важливість загального бачення світу для архітектора	
Краснянська Н. Д. <i>(Одеса, Україна)</i>	183
Особливості формування екологічної культури студентів в освітньому процесі	

<u>Актуальні дослідження в соціальній сфері</u>	9
Лазарева А. О. (Одеса, Україна)	185
Формування навичок дослідницької роботи у соціальних працівників в рамках викладання курсу «Методологія і методи соціальних досліджень»	
Гончарова Н. О., Яновська Т. А. (Полтава, Україна)	188
Проблеми мотиваційної готовності юридичних працівників до професійної діяльності	
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	190
LIST OF AUTHORS	199

Ministry of education and Science of Ukraine
Odesa Polytechnic National University
Educational Scientific Institute of Humanities
Department of Psychology and Social Work

Co-organizers:

International Academy of Social Work
University of Humanitarian and Economic in Lodz (Poland)
Lithuanian University of Health Sciences (Lithuania)
University of Suceava (Romania)
West Czech University (Czech Republic)
South-Ukrainian Sociological Association of Ukraine
Odesa Regional State Administration
Department of Labour and Social Welfare

**MATERIALS
OF THE TWENTY-THIRD INTERNATIONAL
SCIENTIFIC PRACTICAL CONFERENCE
«CONTEMPORARY RESEARCH
IN THE SOCIAL SPHERE»**

MAY 17th, 2024

ODESA
2024

Краснянська Н. Д. (Одеса, Україна)

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ
В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ**

У тезах розглянуто особливості формування екологічної культури студентів в освітньому процесі.

Krasnyanskaya N. (Odesa, Ukraine)

**FEATURES OF THE FORMATION OF THE ENVIRONMENTAL
CULTURE OF STUDENTS IN THE EDUCATIONAL PROCESS**

The theses consider the peculiarities of the formation of students' environmental culture in the educational process.

Реалії сьогодення доводять, що стан природного і соціального середовища став похідним від діяльності людини і, безпосередньо залежить від рівня культури людей і міри їхньої моральності. Екологічна культура – це система органічно взаємопов'язаних елементів природо перетворюючої діяльності людини і її теоретико-моральної оцінки, яка обов'язково враховує соціально-екологічні принципи та вимоги. Здебільшого зміст терміну «екологічна культура» розкривають через сукупність найбільш важливих його компонентів: екологічну грамотність, систему уявлень про закони і механізми функціонування економіки; уміння працювати з екологічною інформацією; екологічну свідомість; володіння екологічною мовою, екологічним мисленням, «правилами» екологічної поведінки; риси характеру, що забезпечують грамотні екологічні вчинки тощо. Екологічні знання здобуваються в процесі екологічної освіти, проте екологічна освіта не зводиться тільки до екологічних знань, бо вона повинна сприяти розвитку характеру особистості; її здібностей та вмінь, необхідних для адаптації в умовах ринкової економіки. Наступним важливим компонентом екологічної культури особистості є екологічна свідомість як сукупність екологічних знань, ідей, поглядів, суджень, інтересів. Органічне злиття екологічної освіти і виховання забезпечує перехід екологічного мислення і свідомості у практичні навички екологічної діяльності, підвищення культури екологічної поведінки, а отже, збагачення екологічної культури загалом. Особливістю формування екологічної культури студентів є нормативне забезпечення курсів екологічної спрямованості, що передбачає засвоєння сучасних правових джерел, екологічного права, тобто системи юридичних норм, які регулюють взаємодію Людини й Природи. За умов створення нормативних основ правової держави загострилася проблема погіршення і значного псування об'єктів природоохоронного законодавства, а також забруднення окремими токсичними речовинами довкілля господарською діяльністю людини. У зв'язку з цим вивчення нормативних документів з проблем екології включає такі

аспекти [1]: використання природних ресурсів, охорону довкілля; розгляд об'єктів екологічного права, здійснення екологічної експертизи, вивчення питань, пов'язаних з юридичною відповідальністю за екологічне правопорушення. Дидактично цілеспрямована організація оволодіння правовими екологічними законами сприяє вихованню потреби поводитися відповідно до них, а також поваги до законів і непримиренності до їх порушення, розвиває ціннісні орієнтації і позитивні мотиви екологічно правильної поведінки. Основною метою екологічної освіти та виховання в структурі професійної підготовки фахівців є формування цілісного екологічного знання й мислення, необхідних для прийняття екологічно обґрунтованих господарських рішень на рівні підприємств, галузей, регіонів. Екологічна свідомість формується лише в процесі діяльності. Потрібно навчити молодь розуміти, що відбувається навколо (робота ТЕЦ, кількість і типи дерев, що ростуть, садів, дикорослих лісів, викиди підприємств і ін.). Мета екологічного виховання – сформувати у молоді відповідальне ставлення до довкілля, підготувати особу, здатну до практичної діяльності, пропаганди екологічних ідей, захисту і поліпшення довкілля. Саме екологічна освіта й виховання, що спираються на нову екологічну етику, з урахуванням вимог гуманітаризації, прогностичності, глобалізації, неперервності, інтегративності та самоорганізації, здатні формувати всебічно розвинену особистість з науково обґрунтованим, раціональним та високодуховним ставленням до природи.

Формування екологічної культури майбутніх фахівців складає такі основні завдання:

- вивчати природу свого краю, виховувати дбайливе ставлення до природних багатств України;

- виховувати нетерпиме ставлення до вчинків, які завдають шкоди природі;

- озброювати майбутніх фахівців знаннями, виробити у них практичні вміння і навички раціонального природокористування, спонукати їх до конкретних дій щодо поліпшення стану довкілля, не допускати негативних впливів на природу в процесі своєї трудової діяльності;

- формувати відповідальність за природу як національну, так і загальнолюдську цінність, основу життя на Землі;

- формувати у майбутніх фахівців усвідомлення того, що людина – частина природи, а історія людського суспільства частина історії природи, що природа є першоосновою існування людини і суспільства.

Взаємодія з природою – необхідна умова і передумова становлення, функціонування і розвитку суспільства, цивілізації, що визначає провідну роль екологічного виховання як однієї з важливих умов вияву цього взаємозв'язку, що впливає на зміни екологічного становища у світі.

ЛІТЕРАТУРА // REFERENCES

1. Основи екології / Г. О. Білявський, Р. С. Фурдуй, І. Ю.Костіков. К.: Либідь, 2004. 408 с.

Наукове видання

**МАТЕРІАЛИ
ДВАДЦЯТЬ ТРЕТЬОЇ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ»
м. Одеса, 17 травня 2024 р.**

Головний редактор В. В. Корнєщук

Підписано до друку 13.05.2024.
Формат 60×90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк цифровий. Ум. друк. арк. 12,0.
Наклад 100 прим.

Надруковано у ФОП Бондаренко М.О.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців ДК № 4684 від 13.02.2014 р.
м. Одеса, вул. В.Арнаутська, 60
т. +38 0482 info@aprel.od.ua

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]